

ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลกับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดา
ในมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนด

THE RELATIONSHIP BETWEEN ANXIETY AND ADAPTATION TO MATERNAL ROLE
IN MOTHERS OF PREMATURE INFANTS

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2533

ISBN 974-586-972-4

สงวนลิขสิทธิ์

สำนักพิมพ์

Copyright by Mahidol University

บริษัทอภิวัด จำกัด ม. มณีคุณ

หลังคลอด และแบบสอบถามการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาของมารดาคลอดบุตรก่อนกำหนด ซึ่งประเมินภายในระยะเวลา 4 สัปดาห์หลังคลอด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สันสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์ทางลบกับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาในมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนดอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)
2. รายได้ของครอบครัวต่อเดือนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .3214$, $p < .01$) ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว ลำดับที่ของการตั้งครรภ์ ความเจ็บป่วยของมารดา ประสบการณ์การดูแลทารก และน้ำหนักของทารก มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)
3. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวทำนายที่สามารถทำนายการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาของมารดาคลอดบุตรก่อนกำหนดได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาได้ร้อยละ 9.2

ถึงแม้ว่าผลการศึกษานี้พบว่า ความวิตกกังวลไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดา อาจเนื่องจากเหตุผลหลายประการ อาทิ ลักษณะกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาค่อนข้างเป็นเอกพันธ์มาก และนโยบายของโรงพยาบาลที่ให้การเก็บข้อมูลช่วยส่งเสริมการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาได้ดี อย่างไรก็ตามการให้สุขศึกษา การให้ข้อมูลเกี่ยวกับทารกคลอดก่อนกำหนดเพื่อลดความวิตกกังวล การตระหนักถึงภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่มารดาคลอดบุตรก่อนกำหนดยังเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมในมารดาคลอดบุตรก่อนกำหนด เพื่อช่วยให้มารดาสามารถปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดา

ได้ดีขึ้น แนวทางการศึกษาในครั้งต่อไปควรศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลกับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาในมารดาคลอดบุตรก่อนกำหนดที่คลอดปกติ และคลอดผิดปกติ หรือปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาในมารดาที่มีบุตรคลอดก่อนกำหนดที่ยังไม่ได้เข้ามาศึกษาในการศึกษารุ่นนี้

๓

Thus, the purpose of this study was to investigate the relationship between anxiety and adaptation to maternal role in mothers of premature infants. The sample was composed of 60 mothers who admitted at Siriraj hospital, Vajira hospital and Bhumibol Adulyadej hospital. Data were collected by using the maternal anxiety questionnaire during 24-48 hours after birth and the adaptation to maternal role questionnaire within four weeks after birth, which were developed by the researcher. Pearson's product moment correlation coefficient, multiple correlation coefficient and multiple regression were used for data analyses.

The results were as the following :

1. There was no significant relationship between anxiety and adaptation to maternal role in mothers of premature infants ($p > .05$).
2. There was a significantly positive relationship between family incomes and adaptation to maternal role in mothers of premature infants at the .01 level ($r = .3214$, $p < .01$)
3. The result of multiple regression analysis showed that 9.2 percent of the variance of adaptation to maternal role in mothers of premature infants was accounted for by family incomes.

Although this study showed that there was no significant relationship between anxiety and adaptation to maternal role in mothers of premature infants due to various reasons, i.e., the homogeneity of the sample and the policies of the hospitals which enhance the mothers' ability to adapt to maternal role quite well. However, it is suggested, for nursing implication, that health teaching, information about the premature infant and the instruction for the mothers of premature infants should be provided as well as awareness of each mother's family income in order to assist adaptations to maternal roles of these mothers. For further studies, it is recommended that comparison of mothers' anxiety and adaptation to maternal role among those mothers with normal delivery and abnormal delivery of premature infants should be investigated. Other factors that may influence the adaptation to maternal role of the mother of premature infant are also recommended for further study.